

Quatre anys d'Ajuntaments democràtics

La revista «Arrel», que compleix el mes de maig de 1983 els dos anys, arriba al seu número 5 amb l'edició de dos amplis treballs sobre un tema monogràfic: Quatre anys d'Ajuntaments democràtics. En efecte, ara fa quatre anys de les eleccions municipals del 3 d'abril de 1979. Un any després d'aquella data, el 2 de maig de 1980 i finalitzat el mandat del qui fou President de la Generalitat i de la Diputació de Barcelona, Jòsep Tarradellas, era elegit un nou President d'aquesta nostra corporació en la persona de Francesc Martí. Des d'aleshores, en el marc del respecte a la màxima institució catalana, la Generalitat, l'acció principal de la Diputació de Barcelona ha estat orientada cap al suport i ajut als municipis. Des d'aquest marc privilegiat d'observació i seguiment de l'activitat municipal que és la Diputació de Barcelona, hem pogut comprovar tots els diputats l'immens esforç realitzat pels Ajuntaments i la seva obra ben positiva.

Amb motiu de la fi d'aquest primer període d'Ajuntaments democràtics, que arribarà a terme el proper 8 de maig amb motiu de les noves eleccions municipals, segons les quals s'elegeixen els membres de les Diputacions, aquest número 5 d'«Arrel» vol ser en primer lloc un instrument d'estudi i de treball, alhora que balanç dels quatre anys, en una temàtica difícil i poc estudiada: les finances municipals. És per això que la Diputació de Barcelona encarregà fa ja sis mesos als economistes del CEP, Centre d'Estudis de Planificació, un estudi sobre l'evolució de les finances municipals en els quatre anys d'Ajuntaments democràtics. Els mateixos Ajuntaments i altres institucions ja han realitzat tasques de balanç d'aquests quatre anys en molts altres aspectes, des de les obres d'infraestructura fins a la política cultural.

Per l'especial dificultat del treball sobre les

finances, la Diputació de Barcelona ha volgut assumir aquest balanç en el cas dels Ajuntaments de les comarques barcelonines. El resultat de l'estudi i l'enquesta realitzada a través d'una mostra d'una seixantena d'Ajuntaments de les onze comarques de la circumscripció barcelonina és el treball realitzat pel CEP que trobareu en aquest número.

Com diuen els seus autors, els nous equips municipals elegits el 1979 es van trobar davant la necessitat de «reformular absolutament les funcions dels governs locals i el seu finançament». Conclouen els estudiosos, a través d'un extens i minuciós treball científic i no ideològic, que «els primers consistoris democràtics s'han caracteritzat, pel que fa referència a les finances municipals, per dur a terme una tasca de sanejament i millora de la gestió tributària i administrativa que ha estabilitzat la situació financera municipal, la qual havia arribat a un punt crític durant el període d'inestabilitat 1975-1978, i ha permès frenar el procés de progressiu deteriorament que s'estava accelerant». Tot i que el balanç és positiu, escriuen els economistes realitzadors del treball, «és evident l'existència d'importants problemes avui encara pendents que fan inevitable una reforma del marc regulador de les finances locals en el futur immediat».

Aquest treball del CEP és precedit, en aquest número 5 d'«Arrel», amb un també extens i divulgador treball sobre l'acció de cooperació municipal de la Diputació de Barcelona, introduït pel Vicepresident de la Corporació Jordi Conill. He de posar especialment l'accent, a part les interessants definicions que aporta aquest estudi a l'estructura municipal de la «província» de Barcelona i al marc legal que traça l'ajut municipal que han de dur a terme les

Al servei dels ciutadans

Diputacions, en els Plans d'Acció Municipal creats per la Diputació de Barcelona, que es presenten a la fi d'aquest treball realitzat pel nostre Servei de Cooperació Municipal. Així, el marc global i el balanç concret de l'acció municipal i comarcal de la Diputació de Barcelona emmarca el posterior estudi sobre les finances municipals.

La Diputació de Barcelona vol oferir amb aquest número monogràfic d'«Arrel» un servei a tots els Ajuntaments i també a la ciutadania. No em sembla exagerat d'afirmar que tots aquells qui estiguin interessats en temes municipals tindran en el número 5 d'«Arrel» una eina indispensable per a futurs estudis i ja actuals planejaments municipals. Els ciutadans hi podran veure les dificultats i els encerts de la tasca realitzada en aquests quatre anys.

Vull recordar per acabar com l'acció municipal i comarcal formen la columna vertebral de tota l'acció de la Diputació de Barcelona. Jo mateix vaig voler-ho remarcar especialment en el meu primer discurs després de ser elegit President de la Diputació de Barcelona, el 14 de desembre de 1982: «(...) Insistirem en el camí ja emprès d'anar configurant allò que ha de ser el futur paper de les Diputacions, en el sentit d'insistir en el seu caràcter d'institucions de suport als Ajuntaments, ja que aquesta via municipalista és un bon servei que nosaltres podem fer i el que ens pertoca i escau autènticament». I més endavant: «Deixeu-me insistir encara un cop més en la nostra voluntat manifesta d'ajudar els municipis, especialment aquells que per les seves dimensions físiques o demogràfiques tenen més necessitat del nostre suport i de la nostra atenció, així com aquells que presenten desequilibris més escandalosos i es veuen mancats de més equipaments en els seus barris. La nostra és una opció municipalista i comarcalista, i el fet que arribi a President un home vingut de les comarques interiors de la nostra circumscripció, no em sembla pas una anècdota mancada de significació a l'hora de demostrar amb fets aquesta voluntat sincera que ha guiat i continuarà guiant la nostra feina».

En aquesta mateixa línia puc assegurar de bell nou als Ajuntaments i a la ciutadania, sense distincions de partits ni ideologies, que la Diputació de Barcelona continuarà escrupolosament aquesta via d'acció prioritària municipal i comarcal. Han estat difícils aquests quatre anys i serà difícil el futur, immersos com estem en una dura i llarga crisi econòmica. Però la voluntat i l'esperit de servei que han demostrat els Ajuntaments democràtics en fan veure el futur proper amb confiança i optimisme. Aquest país té una saba nova de polítics animosos i treballadors, que actuen amb honradesa i sense defallir. I té sobretot –cosa més important encara– un poble sincer que els encoratja i els ajuda.

Obria aquestes línies al·ludint al títol «Quatre anys d'Ajuntaments democràtics». Les tanco desitjant que amb motiu de les segones eleccions municipals del 8 de maig ja mai més no hàgim de referir-nos a l'adjectiu «democràtics» afegit a Ajuntaments. Perquè tots sabem que això es una redundància. Si els Ajuntaments no són democràtics ja no són

l'entitat representativa que ens interessa. No han de ser les referències del passat sinó un esperit de futur el que ens haurà de permetre dia a dia que l'acció municipal sigui de debò l'acció més viva i més directa de participació política.

Antoni Dalmau i Ribalta
President de la Diputació de Barcelona

